

Дијана Решић, инспектор – просвјетни савјетник
за рад са дјецом са посебним потребама и специјалну наставу у установама за образовање
дјеце са сметњама у психофизичком развоју

Извјештај о реализацији групног савјетодавно – инструктивног рада из подручја специјална настава и инклузија школска 2022/2023. година

У периоду од 22. до 30. августа 2022. године реализован је групни савјетодавно-инструктивни рад из подручја специјална настава и инклузија.

Циљ савјетовања

Глобални циљ групног савјетодавно-инструктивног рада јесте унапређење квалитета васпитања и образовања ученика са сметњама у развоју како у посебним установама и одјељењима, тако и у процесу инклузивног образовања.

Оперативни циљеви су:

- Сагледати чињенично стање, идентификовати актуелне тешкоће, те понудити приједлог мјера за отклањање истих.
- Информисати учеснике савјетовања о актуелностима значајним за наредну школску годину.
- Стручно усавршавање дефектолога и наставника.

Програм савјетовања

1. Најава циља и програма савјетовања, упознавање учесника, усаглашавање очекивања учесника савјетовања
2. Васпитање и образовање ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања- изазови и могућа рјешења
3. Актуелности и препоруке за наредну школску годину.

Реализација групног савјетодавно – инструктивног рада

Учесници савјетовања

Групни савјетодавно-инструктивни рад из области специјална настава и инклузија реализован је према унапријед дефинисаном плану и програму. Савјетовање је одржано у шест градова, а реализовано је кроз рад са 11 група. Савјетовању су присуствовали дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори, те представници редовних основних школа (наставници разредне и предметне наставе и стручни сарадници). Планирати број учесника на савјетовање је практично немогуће, јер сви наставници и стручни сарадници основних школа који имају потребу и желе да добију информације и одговоре на дилеме које се тичу рада са ученицима са сметњама у развоју могу присуствовати групном савјетодавно-инструктивном раду. Оквирно је

планирано да из сваке школе дође по један представник који би могао дисеминирати информације својим колегама, Анализом листи за евиденцију присуства уочено је да из појединих школа није било представника на савјетовању, док је из неких школа присуствовало и по неколико наставника. У сваком случају, одзив наставника позиву за савјетовање је био врло добар. Од оквирно планираних 360 учесника, савјетовању је присуствовало њих 343, односно 95,3%.

Присуство савјетовање по регијама

Регија Бијељина - основне школе из Бијељине, Угљевика и Лопара			
Регија Бирач – основне школе из Братунца, Власенице, Зворника, Милића, Осмака, Сребренице и Шековића			
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	ПРИСУТНО
ЈУ ОШ „Вук Караџић“ БИЈЕЉИНА	26. 8. 2022. у 9 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	39
		Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима	
Регија Херцеговина – основне школе из Берковића, Билеће, Гацка, Љубиња, Невесиња и Требиња			
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	ПРИСУТНО
ЈУ ОШ „Св. Василије Острошки“ ТРЕБИЊЕ	30.8.2022. у 9 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	17
		Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима	
Сарајевско – романијска регија – основне школе из Вишеграда, Источне Илиџе, Источног Новог Сарајева, Калиновика, Пала, Рогатице, Рудог, Сокоца, Трнова, Хан Пијеска, Фоче и Чајнича			
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	ПРИСУТНО
ЈУ ОШ „Србија“ ПАЉЕ	29. 8. 2022. у 9 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	25
		Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима	
Регија Добој- основне школе из Добоја, Брода, Вукосавља, Дервенте, Доњег Жабара, Модриче, Пелагићева, Петрова, Станара, Теслића и Шамца			
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	ПРИСУТНО
ЈУ ОШ „Свети Сава“ ДОБОЈ	21. 8. 2022. у 11 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	68
	21. 8. 2022. у 9 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним установама и одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима /установама	
Регија Приједор (дио регије) – основне школе из Приједора, Козарске Дубице, Костајнице, Крупе на Уни, Новог Града и Оштре Луке			

МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	
ЈУ ЦЕНТАР „Сунце“ ПРИЈЕДОР	24. 8. 2022. у 11 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	51
	24. 8. 2022. у 9 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним установама и одјељењима или као стручни сарадници и други образовни профили који раде у специјалним одјељењима /установама	
Регија Бања Лука и дио Регије Приједор – основне школе из Бања Луке, Градишке, Српца, Прњавора, Лакташа, Кнежева, Котор Вароша, Челинца, Мркоњић Града, Шипова, Рибника, Петровца и Језера			
МЈЕСТО	ВРИЈЕМЕ	УЧЕСНИЦИ	
ЈУ ОШ „Г.С. Раковски“ БАЊА ЛУКА	22.8. 2018. у 9 ⁰⁰ и 11 ⁰⁰ часова	Представник основне школе (наставник разредне или предметне наставе, педагог, психолог или социјални радник)	143
ЈУ ЦЕНТАР „Заштити ме“ БАЊА ЛУКА	23. 8. 2022. у 9 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у Центру Заштити ме и други образовни профили који раде у овој установи	
ЈУ “Центар за васпитање и образовање и рехабилитаци ју слушања и говора“ БАЊА ЛУКА	23. 8. 2022. у 12 ⁰⁰ часова	Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у специјалним одјељењима или као стручни сарадници из Бањалуке, Градишке, Српца, Прњавора и Шипова. Дефектолози/специјални едукатори и рехабилитатори запослени у Центру ВОРСГ	
Укупно			343 95,3 %

Услови за рад

Све школе домаћини (њих осам) обезбиједиле су адекватне услове за успјешну реализацију савјетовања и на тај начин дали значајан допринос квалитету самог савјетовања, за шта им исказујемо посебну захвалност. Поред угодних и довољно пространих учионица, рачунара и пројектора у већини школа (6) је било обезбијеђено освјежење (кафа, сок, вода) за све учеснике.

Реализација програма

Кроз реализацију теме: Васпитање и образовање ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања-изазови и могућа рјешења настојали смо размотрити различита питања и бавити се кључним аспектима поменуте теме.

Све изазове у вези са темом груписали смо у четири категорије, те током савјетовања бавили се са сваком од њих. Изазови, а потенцијални проблеми у раду са ученицима који имају ЛОИФ су:

1. Карактеристике и способности ученика

2. Наставни план и програм
3. Очекивања родитеља
4. Компетентност наставника

Понуђене су основне информације о ученицима са лаким оштећењем интелектуалног функционисања, представљене су карактеристике и ниво функционисања у когнитивној сфери, говорно-језичким способностима, те специфичностима на социјалном и емоционалном плану.

Учесницима је представљен нови Наставни план за основно васпитање и образовање ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања, те нови програми који ће бити у примјени од 1.9. 2022. године (програми за прву тријаду, програми за Природу и друштво и Физичко и здравствено васпитање у 4. и 5. разреду и готово сви програми за 6. и 7. разред. Учесницима савјетовања су дате препоруке како да користе старе програме у разредима за које још увијек нису израђени нови.

Говорили смо о очекивањима родитеља и утицају родитељских очекивања на успјех ученика, те последицама нереалних очекивања родитеља. Учесницима су дати савјети како да усаглашавају очекивања, указано је на важност комуникације, комуникацијских вјештина, те добре сардње школе и породице за развој и напредак ученика.

Говорећи о компетенцијма наставника посебан нагласак је стављен на вјештину рефлексије и саморефлексије, те на значај самоучења у контексту професионалног развоја сваког појединца.

Препоруке за наредни период

- Упознајте своје ученике, процијените њихове способности и потенцијале, препознајте њихове образовне потребе и поставите циљеве развоја којима ћете у раду са ученицима тежити.
- Упознајте се са НПП за основно васпитање и образовање ученика са ЛОИФ и максимално користите могућности које он нуди.
- Реално сагледајте очекивања свих учесника васпитно-образовног процеса, настојте усагласити очекивања и изградити адекватну властиту позицију у вези с тим.
- Константно развијајте и унапређујте своје комуникацијске вјештине.
- Преузмите одговорност за властиту професионални развој. Постаните рефлективни практичар који пропитује и унапређује сопствену праксу, који је и сам извор знања и искуства и који активно учествујући у сопственом учењу унапређује ефекте цјелокупног образовног процеса.
- Трагајте за начинима и јачајте своје способности (позитивне особине личности, професионалне вјештине и способност успостављања квалитетног односа) како бисте изградили и одржали прави педагошки ауторитет.

Најчешћа питања

Учесници савјетовања имали су највише питања у вези са вођењем документације, односно са неусклађеношћу прописаних образаца и потреба. Затим су тражена додатна

појашњења у вези са новим Наставним планом и програмом за васпитање и образовање ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања који је представљен. Остала питања су се углавном тичала конкретних ситуација и проблема у рау са појединачним ученицима те је немогуће и у извјештају све поменути, а инспектор – просвјетни савјетник је настојао да сваком наставнику и дефектологу пружи стручну помоћ и савјет.

Закључак

Закључак инспектора–просвјетног савјетника је да су у потпуности остварени оперативни циљеви групног савјетодавно-инструктивног рада из области специјална настава и инклузија, а самим тим направљен је и корак напријед у постизању глобалног циља, тј. унапређење квалитета васпитања и образовања ученика са сметњама у развоју. Сви учесници указали су на значај и потребу реализације групних савјетовања.

мр Дијана Решић, инспектор – просвјетни савјетник

Бања Лука, 31.08. 2022.